

**Bryssel den 12 februari 2025
(OR. en)**

5985/25

**INST 33
POLGEN 4
AG 11**

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	12 februari 2025
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2025) 45 final
Ärende:	MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN Kommissionens arbetsprogram 2025 Framåt tillsammans: en djärvare, enklare och snabbare union

För delegationerna bifogas dokument – COM(2025) 45 final.

Bilaga: COM(2025) 45 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Strasbourg den 11.2.2025
COM(2025) 45 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

Kommissionens arbetsprogram 2025

Framåt tillsammans: en djärvare, enklare och snabbare union

”Min åsikt är att vår tids största utmaningar – som säkerhet, klimatförändringar och konkurrenskraft – endast kan lösas med förenade krafter. Därför anser jag att Europa måste välja sitt bästa alternativ: enighet.” – EU-kommissionens ordförande Ursula von der Leyen, 18 juli 2024.

1. Mot ett starkt och enat EU

I en tid av allvarlig instabilitet och stora förväntningar från människorna i EU kommer de val som vårt EU gör i år sannolikt att forma Europa under årtionden framöver. Detta återspeglar den instabilitet och osäkerhet som EU står inför, som rekordmånga väljare uttryckte vid valet till Europaparlamentet i juni i fjol. Det är ett tecken på hur stora de generationsutmaningar som vi står inför är. Men det är också ett tecken på hur ett **djärvare, enklare och snabbare** EU – som använder sin storlek, sin styrka och sina värden – verkligen kan ge resultat i människornas liv. Både genom att stödja dem i dag och för att bereda väg för en säkrare, mer välmående och hälsosammare framtid för kommande generationer.

Detta arbetsprogram läggs fram mot en bakgrund som formas av en rad **utmaningar som hänger samman med varandra**. EU-ekonomins konkurrenskraft måste stärkas mot bakgrund av ökad konkurrens och hot mot den regelbaserade ordningen. I dag står de europeiska företagen inför utmaningar som orättvis konkurrens, höga energikostnader, arbetskrafts- och kompetensbrist och hinder för att få tillgång till kapital, så för att nå EU:s långsiktiga mål att 2050 ha blivit den första klimatneutrala världsdelen måste vi undanröja strukturella hinder för EU:s konkurrenskraft. Näringsliv och allmänhet efterfrågar också regler som är enklare att följa och åtgärder som gör det möjligt att göra förändringar snabbare.

Geopolitisk instabilitet och Rysslands angreppskrig mot Ukraina har avsevärt förändrat säkerhetsläget i Europa. Olaglig migration fortsätter att vara en fråga som oroar: människorna måste kunna lita på att deras regeringar och institutioner hanterar situationen effektivt, samtidigt som man erkänner behovet av att ta itu med kompetensbristen genom bl.a. arbetskraftsmigration. Klimatförändringarna har en tydlig och allt allvarligare inverkan på vardagen för enskilda och företag i hela Europa, vilket framgår av de många extrema väderhändelser som vår kontinent har drabbats av de senaste åren. Våra samhällen måste stärkas och vår livskvalitet upprätthållas kontinuerligt, däribland vår livsmedels- och energitrygghet och vår naturliga miljö. De kärnvärden som vår union bygger på, inbegripet vår demokrati, står under attack, och det finns tydliga bevis på kampanjer med utländsk inblandning.

Allt detta visar att EU:s utmaningar är för stora för att kunna hanteras individuellt. Våra möjligheter är för stora för att vi ska kunna gripa dem enskilt. Endast en **stark och enad union** kan säkerställa att EU fortsätter att ge resultat på hemmaplan och utövar sitt inflytande och värnar sina intressen i omvärlden. Denna enighet skyddar våra europeiska värden, främjar demokrati, solidaritet och jämlikhet och säkerställer en socialt rättvis kontinent där ingen lämnas utanför.

Detta är drivkraften i det nya kommissionärskollegiets första arbetsprogram. Med utgångspunkt i de **politiska riktlinjerna och de uppdragsbeskrivningar** som kommissionens ordförande Ursula von der Leyen riktat till varje ledamot av kommissionen beskrivs de nyckelinitiativ som

kommissionen avser att ta under sitt första år. Fokus ligger på djärva åtgärder för att stärka **säkerhet, välbefinnande och demokrati** och ta itu med de frågor som är viktigast för människorna i EU. Det återspeglar behovet – som både allmänhet och näringsliv har uttryckt – av att göra EU **snabbare och enklare** när det gäller vårt sätt att agera och interagera och se till att våra förslag får snabbast möjliga genomslag för att stödja människorna och stärka vår sociala marknadsekonomi.

Behovet av att öka investeringarna i våra prioriteringar går som en röd tråd genom hela kommissionens arbete, och förslaget till ny långtidsbudget kommer att ligga till grund för hur det kan uppnås. Vi kommer att vidta åtgärder för att förbereda oss för ett större EU och öka insatserna för att stödja kandidatländerna under hela den meritbaserade processen inför anslutningen. Konflikterna och otryggheten i dagens värld har också ökat medvetenheten om att en **större union är en starkare union** som gör vår kontinent säkrare, vår marknad mer konkurrenskraftig och förankrar den europeiska demokratin än fastare.

2. Enklare regler som genomförs effektivare

EU har länge varit ett nav för industri och innovation med en särpräglad social marknadsekonomi. För att bidra till att stärka konkurrenskraften, välbefinnandet och resiliensen i EU presenteras en **vision och verktyg för en agenda för genomförande och förenkling** i ett meddelande som åtföljer det här arbetsprogrammet. Genom att bygga upp starka partnerskap med företag och intressenter tänker vi granska utformningen och tillämpningen av lagstiftningen för att effektivisera regleringen och genomföra politiken effektivare. Detta gynnar först och främst de små och medelstora företagen.

I arbetsprogrammet presenteras en första omgång omnibusförslag som ska förenkla olika rättsakter, tillsammans med ett rekordstort antal initiativ med ett starkt inslag av förenklingar. De ska bidra till att nå målet att minska de administrativa bördorna med minst 25 % och med minst 35 % för de små och medelstora företagen. Den innehåller också en årsplan för utvärderingar och kontroller av ändamålsenligheten för att trygga kontinuiteten i arbetet med förenkling och bördeminskning.

De **övergripande förslagen**, som antas stegvis i ett senare skede, ska handla om prioriterade sektorer som intressenterna har utpekat och som nämns i Draghirapporten. De ska koncentrera insatserna för samstämmighet, höja tempot och därigenom maximera förenklingarna genom att åtgärda konsekvenserna av samspelet mellan olika rättsakter. Kommissionen kommer särskilt att föreslå rationalisering och förenkling av **hållbarhetsrapportering, tillbörlig aktsamhet för hållbarhet och taxonomi**, och skapa en **ny kategori av små midcap-bolag** med anpassade krav. Andra åtgärder ska underlätta genomförandet av **InvestEU-programmet och Europeiska fonden för strategiska investeringar**, bland annat genom enklare rapporteringskrav och främjande av investeringar.

Vi tänker påskynda vår väg mot en digital regelmiljö och föreslå att **ineffektiva krav på pappersformat** i produktlagstiftningen tas bort och att samverkansfördelar och konsekvens skapas mellan **dataskydds- och cybersäkerhetsreglerna**. **Förenklingar av dengemensamma jordbrukspolitiken** och andra politikområden som påverkar jordbrukarna ska ta itu med

orsakerna till komplexitet och en alltför stor administrativ börda för nationella förvaltningar och jordbrukare. Ytterligare förenklingsförslag ska övervägas, t.ex. ett omnibuspaket på försvarsområdet för att bidra till att nå de investeringsmål som ska anges i vitboken och för att låta innovativa företag frodas.

Vid sidan av de övergripande paketen är andra initiativ inriktade på att förenkla lagstiftningen för att effektivisera tillståndsgivning och rapporteringskrav och göra det lättare att investera i EU. Här ingår till exempel **rättsakten om påskyndad utfasning av fossila bränslen i industrin**, som ska stödja energiintensiva industrier.

Årsplanen för utvärderingar och kontroller av ändamålsenligheten låter oss kritiskt granska möjligheterna att förenkla, konsolidera och kodifiera EU:s regelverk och hitta möjligheter att sänka kostnaderna som en del av vår stresstestning. Utvärderingarna av den fleråriga budgetramens program och fonder är ett annat tillfälle att se hur bördor som hänger samman med EU:s finansieringsprogram kan minskas.

Förutom förenkling är ett **verkningsfullt genomförande av EU:s lagstiftning och politik avgörande** så att de fungerar korrekt. Kommissionen kommer att samarbeta med Europaparlamentet, rådet, medlemsstaternas myndigheter på alla förvaltningsnivåer och med intressenterna för att ta itu med överreglering, förenkla reglerna och genomföra politiken på ett mer ändamålsenligt sätt. Detta kräver att **alla institutioner tar ett starkt ansvar för en ambitiös agenda för genomförande och förenkling**.

För att främja en känsla av **gemensamt ansvar hos alla institutioner** för ett bättre genomförande av reglerna och politiken ska varje kommissionsledamot lägga fram en årlig lägesrapport om efterlevnaden och genomförandet för sina berörda parlamentsutskott och rådskonstellationer.

Samarbete med intressenter och yrkesverksamma är en hörnsten i kommissionens strategi för ett framgångsrikt genomförande av EU:s regler. Regelbundna **dialoger om genomförandet** mellan kommissionärer och intressenter är tillfällen att bedöma framstegen, kartlägga områden som behöver uppmärksammas och samla in synpunkter om vad som fungerar och vad som inte fungerar.

Om förebyggande åtgärder och samarbete med medlemsstaterna inte räcker för att undvika att EU-lagstiftningen överträds, kommer kommissionen att fortsätta att vara **orubblig med att inleda överträdelseförfaranden**. Över 1 500 överträdelseärenden pågår, och det arbetet är fortfarande avgörande för att EU-lagstiftningen ska tillämpas och efterlevas enhetligt i alla medlemsstater.

3. Genomförande av vår plan för europeisk styrka och enighet

3.1. En ny plan för Europas hållbara välbefinnande och konkurrenskraft

Europa har länge varit ett centrum för industri, innovation och företagande, med forskare och universitet i världsklass, blomstrande småföretag och en stabil rättslig ram. I den globala kapplöpningen mot klimatneutralitet och ledarskap inom teknikutveckling som kommer att

forma den globala ekonomin under de närmaste årtiondena finns dock allvarliga utmaningar. Strukturella problem fortsätter att hämma EU:s konkurrenskraft, eftersom företagen har att göra med en instabil global miljö som kännetecknas av orättvis konkurrens, lättstörda leveranskedjor, stigande energikostnader, arbetskrafts- och kompetensbrist samt begränsad tillgång till kapital. För att bidra till att bekämpa detta ska **konkurrenskraftskompassen** styra våra insatser under hela mandatperioden för att stärka EU konkurrenskraft, något som den här kommissionen ser som högprioriterat.

EU:s inre marknad är en central del av vår framtida konkurrenskraft. Den inre marknaden är en av EU:s största landvinningar, och ligger till grund för ekonomisk tillväxt och underlättar vardagen för europeiska företag och konsumenter. Med **strategin för den inre marknaden** tänker vi lägga fram en ny övergripande strategi för en moderniserad inre marknad. Den ska tydligt visa vägen mot att ytterligare underlätta gränsöverskridande tillhandahållande av varor och tjänster. Strategin ska också behandla ett fullständigt genomförande av befintliga regler och undanröjande av hinder för att stärka de konkurrenskraftiga EU-företagens potential. En stark inre marknad kräver också rättvis och effektiv rörlighet för arbetstagare i hela EU. Samtidigt kommer en tidig och successiv integrering av kandidatländerna i delar av den inre marknaden att stärka de europeiska värdekedjorna och underlätta konvergensen.

Vi kommer särskilt att fokusera på nya och växande företag för att åtgärda problem som påverkar **startupföretag och expanderande företag i EU**, bland annat när det gäller tillgång till finansiering och infrastruktur, tillträde till nya marknader, inhämtande av data samt rekrytering. Arbetet ska ligga till grund för en rättsakt om innovation, som kommissionen tänker lägga fram senare under mandatperioden. För att hjälpa innovativa företag att investera och verka på den inre marknaden utan att behöva hantera 27 olika rättsliga ordningar, kommer kommissionen att arbeta för en 28:e rättslig ordning för att förenkla tillämpliga regler och minska kostnaderna för misslyckanden, inbegripet alla relevanta aspekter av bolagsrätt, insolvensrätt, arbetsrätt och skatterätt.

Kärnan i vår samarbetsplan för fossilfrihet, hållbarhet och konkurrenskraft är **given för ren industri**. Given ska beskriva våra akuta strategier i närtid för att stödja och skapa bästa möjliga förutsättningar för att industrin ska kunna återfå sin konkurrenskraft och samtidigt fasa ut fossila bränslen. Given ska också hjälpa EU att nå målen i den europeiska gröna given och samtidigt förbättra tillgången till energi till överkomliga priser, skapa pionjärmarknader och öka efterfrågan på och utbudet av cirkulära material, produkter och tjänster samt stärka den ekonomiska säkerheten. Samtidigt kommer vi att föreslå en handlingsplan för att göra energi mer överkomlig för EU som drivkraft i given för ren industri. Vi kommer också att utarbeta nya statsstödsregler för att påskynda utbyggnaden av förnybar energi, stärka utfasningen av fossila bränslen i industrin och garantera tillräcklig tillverkningskapacitet för ren teknik. Och vi kommer att främja investeringar i ren energi, bland annat genom att frigöra privat kapital.

Given ska kopplas till en omfattande uppsättning åtgärder för energiintegration som tar itu med EU:s behov av uppgraderade och digitaliserade energinät, särskilt kraftnätet. Vi ska också överväga metoder för att fasa ut fossila bränslen i värme- och kylsystemen i EU och engagera enskilda och samhällen som viktiga deltagare i energiomställningen. Vi tänker också anta en

färdplan för stopp av import av rysk energi för att ytterligare minska vårt beroende och helt fasa ut all import av rysk energi. Kommissionen kommer också att lägga fram ett vägledande program för kärnenergi 2025 och en strategisk plan för den europeiska industrialliansen för små modulära reaktorer (SMR) för att bidra till att sådana reaktorer tas i drift snabbare.

En del av given för ren industri är också att göra nyckelindustrier i EU mer cirkulära och hållbara, samtidigt som administrationen underlättas och efterlevnadskostnaderna minskas för att öka konkurrenskraften. Ett paket för den kemiska industrin ska öka konkurrenskraften för EU:s kemiska industri och tillhandahålla ett enklare system för registrering, utvärdering och godkännande av kemikalier och tydlighet när det gäller s.k. evighetskemikalier. Den **riktade översynen av EU:s kemikalieregler (Reach)** ska bidra till att förenkla reglerna för den kemiska industrin utan att göra avkall på säkerhet och miljöskydd.

För att underlätta välbehövlig tillgång till investeringar och finansieringsmöjligheter utgör **spar- och investeringsunionen** en viktig plan för åtgärder för en verklig inre marknad för kapital, och ska hjälpa finansinstituten att bli tillräckligt stora och mer konkurrenskraftiga på världsmarknaden, samtidigt som den i stor omfattning bidrar till att tillgodose EU:s rekordstora finansieringsbehov. Här ingår en **översyn av ramen för värdepapperisering**, som är avsedd att stimulera privat finansiering och ytterligare stärka konkurrenskraften. Med **samordningsverktyget för konkurrenskraft**, som kompletterar den europeiska planeringsterminen, ska vi dessutom anpassa reformer och investeringar tillvarandra, både privata och offentliga, på nationell nivå och EU-nivå, för att bättre förverkliga våra politiska prioriteringar.

Given för ren industri ska också kombineras med ett föreslaget **utsläppsminskningmål på 90 % fram till 2040** som ska fastställas i den **europeiska klimatlagen**. Inför partskonferensen **COP30** i Belem i Brasilien i november 2025 ska vi slå fast vår globala klimat- och energivision.

Kommissionen kommer att sträva efter att använda **europeiska livsvetenskaper** för att driva innovation inom bioteknik, slå samman resurser, undanröja rättsliga hinder, ta vara på den fulla potentialen hos data och artificiell intelligens (AI) och främja spridningen. Med utgångspunkt i detta kunnande blir en blomstrande bioekonomi avgörande för att upprätthålla EU:s industriella ledarskap och göra våra företag resilienta mot de utmaningar som klimatförändringar, förlorad biologisk mångfald och föroreningar innebär. **Bioekonomistrategin** ska främja mer cirkulär och hållbar produktion, användning och konsumtion av biologiska resurser för livsmedel, material, energi och tjänster.

Ryggraden i en blomstrande ekonomi och en stark industri är ett välfungerande, framtidssäkrat och hållbart transportsystem som gör det möjligt att transportera produkter sömlöst över transportsätt och gränser. Kommissionen kommer att lägga fram en **investeringsplan för hållbara transporter**, en strategisk ram för att stödja produktion och distribution av hållbara drivmedel. Den omfattar åtgärder till stöd för påskyndad utbyggnad av laddnings- och tankningsinfrastruktur och särskilda gröna handels- och investeringspartnerskap med tredjeländer om förnybara och koldioxidsnåla drivmedel.

Den viktigaste förutsättningen för en blomstrande digital ekonomi är tillförlitlig digital infrastruktur med hög kapacitet. Därför ska **rättsakten om digitala nät** skapa möjligheter för gränsöverskridande nät drift och tillhandahållande av tjänster, öka industrins konkurrenskraft och förbättra spektrumsamordningen.

Tillsammans med förbättrad tillgång till data, med stöd av en rättsakt om utveckling av molntjänster och AI, ska vi också arbeta för att på bästa sätt utnyttja de möjligheter som AI erbjuder. Detta är syftet med handlingsplanen för en AI-kontinent som omfattar **AI-fabriker som främjar konkurrenskraftiga AI-ekosystem i Europa** samt **strategin för AI-tillämpningar**. Med **EU:s kvantstrategi**, som ska följas av en kvanträttsakt, avser vi att behålla en ledande global ställning i denna kritiska sektor, skydda strategiska tillgångar, intressen, oberoende och säkerhet och undvika en situation med strategiskt beroende av källor utanför EU. Strategin ska bidra till att bygga upp vår egen kapacitet för forskning och utveckling av kvantteknik och producera utrustning och system som bygger på det här.

Med den **europiska företagsplånboken** kommer vi att förenkla kommunikation mellan företag och mellan företag och myndigheter. Förutom att underlätta säkert datautbyte ska företagsplånboken möjliggöra nya affärsmöjligheter för tillhandahållare av betrodda tjänster.

Rymdverksamhet är avgörande för vår sammankopplade ekonomi, inbegripet innovativa tjänster som miljö- och klimatövervakning. För att inrätta en EU-ram som reglerar de europeiska rymdoperatörernas verksamhet och skapar ett stabilt, förutsägbart och konkurrenskraftigt företagsklimat avser vi att lägga fram en **rymdrättsakt**. Den ska också inriktas på den växande frågan om rymdskrot och rymdverksamhetens miljöpåverkan. Vi kommer också att vidta åtgärder för att ta vara på rymdekonomin fördelar bättre.

3.2. En ny era för EU:s försvar och säkerhet

Den senaste tidens geopolitiska händelseutveckling visar än en gång att EU:s säkerhet måste skyddas för att garantera våra ekonomiers och samhällens fred, stabilitet och välbefinnande. **Att stärka EU:s krisberedskap och försvarsberedskap är därför en brådskande fråga** där EU och medlemsstaterna måste hantera multidimensionella, komplexa och gränsöverskridande hot och kriser. Rysslands anfallskrig mot Ukraina utgör ett existentiellt hot mot den europeiska säkerheten, och vårt stöd till Ukraina måste fortsätta med oförminskad styrka. EU måste ha möjlighet att försvara och skydda sig och avskräcka potentiella motståndare – vi kan inte ta risken att stå oförberedda eller vara alltför beroende av andra. Vi måste bygga upp en **verklig EU-försvarsunion** med en konkurrenskraftig försvarsindustri. EU måste investera mer, investera bättre, investera tillsammans och investera europeiskt. Vi kommer att ha ett **nära samarbete med Nato** och andra närstående partner och öka investeringarna för att stärka vår försvarsindustriella bas och den infrastruktur som har dubbla användningsområden. Tillsammans med utrikesrepresentanten avser vi att lägga fram en **vitbok om det europeiska försvarets framtid** för att inleda ett brett samråd om en ny unionsram för försvarsinvesteringsbehov och kritisk försvarskapacitet tillsammans med alternativ för finansieringen.

Oavsett om det gäller säkerhet, ekonomisk stabilitet, klimat, teknik eller folkhälsa kan vi inte längre bara reagera på kriser när de inträffar. Vi måste rusta EU att bättre förutse, förebygga och förbereda sig inför kriser. I takt med att nya globala hot och orosmoln uppstår, ofta av hybridkaraktär, ska **strategin för en beredskapsunion** ligga till grund för ett starkare, bättre förberett och mer resilient EU, med utgångspunkt i Sauli Niinistös särskilda rapport. Den kompletteras med insatser för att **stödja medicinska motåtgärder mot folkhälsohot** och en **EU-strategi för lageruppbyggnad**, som bägge ska förbättra vår beredskap och våra insatser mot gränsöverskridande hot. Med en **rättsakt om kritiska läkemedel** tänker vi minska beroendena när det gäller kritiska läkemedel och ingredienser, i de fall där det endast finns ett fåtal tillverkare eller leverantörländer.

För att hantera de alltmer komplexa och gränsöverskridande säkerhetshot som EU står inför ska den **nya europeiska strategin för inre säkerhet** omfatta en uppsättning övergripande åtgärder för att förutse hot och stärka EU:s resiliens och kapacitet att förebygga och reagera på nya och befintliga brott och hot. **Direktivet om olaglig handel med skjutvapen** är tänkt att innehålla gemensamma straffrättsliga normer för olaglig handel med skjutvapen, medan de **nya reglerna om narkotikaprekursorer** ska minska tillgången till dem för olaglig narkotikatillverkning och effektivisera kontrollen. För att möta de nya hoten kommer kommissionen att lägga fram ytterligare förslag för att bättre skydda och stärka den fysiska och digitala infrastrukturens resiliens. Genom att bygga vidare på vår **handlingsplan för cybersäkerhet för sjukhus och vårdgivare** tänker vi bidra till kapaciteten att förebygga cybersäkerhetsincidenter på detta extremt känsliga område. Vi kommer också att agera för att bättre skydda vår **undervattensinfrastruktur**, särskilt **telekablar** som är en viktig del av vår kritiska digitala infrastruktur och som allt oftare utsätts för hybridhot.

Förutom att främja rörlighet kan EU:s viseringspolitik också fungera som ett kraftfullt geopolitiskt påtryckningsmedel. Vi kommer därför att arbeta för att främja EU:s intressen i vår viseringspolitik i en alltmer komplex global miljö.

Vi tänker intensifiera arbetet med att **genomföra migrations- och asylpakten**. Detta förutsätter samordnade och verkningsfulla åtgärder för att driva en fast och rättvis strategi som garanterar säkerheten vid EU:s gränser och leder till snabbare asyl- och återvändandeförfaranden, och samtidigt åtgärdar de bakomliggande orsakerna till migration och garanterar skyddet av de grundläggande rättigheterna. Detta förutsätter också ett nära och fortsatt samarbete via heltäckande partnerskap med grannländerna i öster och söder för att bidra till att förhindra olaglig migration. I detta sammanhang ska vår första femåriga **europeiska migrations- och asylstrategi** ge en strategisk och framåtblickande ram för det fortsatta arbetet enligt pakten, med utgångspunkt i medlemsstaternas övergripande nationella migrations- och asylstrategier. Samtidigt måste vi bekämpa smugglarnätverken och därigenom förhindra ytterligare förluster av människoliv. Och vi behöver starkare och effektivare återvändandeförfaranden för personer utan laglig rätt att stanna i EU, som ett komplement till arbetet med våra partnerländer utanför EU för att stärka återtagandena. Som komplement till pakten kommer vi att lägga fram en **ny gemensam strategi för återvändande**, med regler för att påskynda och förenkla återvändandeprocessen tillsammans med samarbete med partnerländer utanför EU för att stärka

återtagandena. Den nya strategin ska också ta vara på digitaliseringens potential så mycket som möjligt.

3.3. Stödja människor, stärka våra samhällen och vår samhällsmodell

EU:s unika och **mycket uppskattade sociala modell** är både en hörnsten i samhället och en konkurrensfördel. Den senaste tidens kriser har dock satt den i fråga genom konsekvenser för levnadsomkostnader, boendekostnader och ojämlikhet. Detta förvärras ytterligare av de snabba teknikförändringar, förändringar av befolkningssammansättningen och omställningar inom olika sektorer som nu pågår. Ett viktigt mål för den här kommissionen är därför att **stärka den sociala rättvisan**. Genom att värna vår sociala modell och trygga rättvisa i en ekonomi under omställning kan vi verka för välbefinnande och ta vara på de möjligheter som den gröna och den digitala omställningen erbjuder.

Sedan 2017 har principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter varit vägledande för insatserna för att ta itu med gemensamma utmaningar inom sysselsättning, kompetensförsörjning och socialpolitik. Principerna omsattes i konkreta åtgärder genom en särskild handlingsplan med överordnade mål fram till 2030. Det är viktigt att fortsätta att satsa på att verka för målen, och vi tänker intensifiera insatserna genom en **ny handlingsplan för genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter**.

För en rättvis ren, digital och social omställning, som arbetsmarknadens parter åtog sig vid mötet i Val Duchesse och i enlighet med trepartsförklaringen om en livskraftig arbetsmarknadsdialog på EU-nivå, tänker vi tillsammans med de europeiska fackliga organisationerna och arbetsgivarna ingå en ny pakt om dialog mellan arbetsmarknadens parter. Samtidigt kommer vi att fortsätta att samråda med arbetsmarknadens parter i alla frågor som har betydelse för dem. Den här kommissionen är också fast besluten att ytterligare stärka ungdomarnas delaktighet och se till att ungdomsperspektivet arbetas in i beslutsprocessen. Genom en rad ungdomspolitiska dialoger, tillsammans med andra initiativ, ska insikter från ungdomarna bidra till utformningen av EU:s politik.

För att på bästa sätt utnyttja EU:s kulturella och kreativa sektorer – som hör till de mest dynamiska och konkurrenskraftiga sektorerna i vår ekonomi – tänker vi utveckla en ram för att utnyttja de många dimensionerna av vår kultur och vårt kulturarv.

I en föränderlig omvärld måste vi se till att alla arbetstagare får den utbildning de behöver. **Kompetensunionen** ska åtgärda kompetens- och arbetskraftsklyftorna så att våra företag får tillgång till den kvalificerade arbetskraft som krävs för att stärka produktivitet och konkurrenskraft. Kompetensunionen ska också säkerställa att våra utbildningssystem har rätt verktyg för att rusta européer i alla generationer för en snabbt föränderlig framtid, genom inkluderande utbildning och livslångt lärande av hög kvalitet. Samtidigt kommer vi att arbeta för **sysselsättning av hög kvalitet** med goda arbetsvillkor, höga normer för hälsa och säkerhet samt kollektivförhandlingar.

Konsumenterna spelar en viktig roll i vår sociala marknadsekonomi och bidrar till hållbar tillväxt och till en mer konkurrenskraftig inre marknad. Den senaste tidens banbrytande

lagstiftning, till exempel förordningen om digitala tjänster och förordningen om digitala marknader, har påverkar konsumentskyddet i positiv riktning. Vi måste dock fortsätta vårt arbete med att åtgärda brister, skydda utsatta konsumenter och se till att reglerna efterlevs. **Nästa konsumentagenda 2025–2030** ska innehålla en ny **handlingsplan för konsumenterna på den inre marknaden** med en balanserad strategi som skyddar konsumenterna utan att snärja företagen i överdriven byråkrati.

3.4. Slå vakt om vår livskvalitet: jordbruk, livsmedelstrygghet, vatten och natur

EU behöver trygg tillgång till lokala livsmedel av hög kvalitet till rimligt pris, som är producerade på ett socialt och miljömässigt hållbart sätt, ger jordbrukarna en rättvis och tillräcklig inkomst, säkerställer det europeiska jordbrukets långsiktiga konkurrenskraft och respekterar och skyddar vår naturliga miljö.

Med utgångspunkt i utfallet av den strategiska dialogen om framtiden för EU:s jordbruk ska en **vision på jordbruks- och livsmedelsområdet** ge stabila ramar för jordbrukarna och fungera som en färdplan för centrala strategiska förslag. Visionen kommer också att ge företagen, bl.a. jordbrukare, fiskare, små och medelstora företag och andra aktörer i livsmedelskedjan, ett långsiktigt perspektiv.

Haven spelar en viktig roll för EU:s välbefinnande, hållbarhet och säkerhet, bland annat genom deras unika förmåga att reglera klimatet som planetens största kolsänka. Åtgärder för att bevara våra hav har enorm betydelse, både i dag och för morgondagens generationer. **Havspakten** ska fungera som en gemensam referensram för all havspolitik och omfatta en övergripande strategi för alla aspekter på havet.

Hållbar vattenförvaltning är en av de största utmaningar vi står inför när det gäller klimatförändringarnas effekter. Översvämningar och torka håller på att bli det normala, vilket framgår av de tragiska händelser som har drabbat EU de senaste åren. När det gäller **vattenresiliens** kommer vi att tillämpa en strategi från källorna till havet och beakta de vitt skilda utmaningarna i våra regioner och sektorer så att vattenkällorna hanteras korrekt, brister och föroreningar åtgärdas och vattensektorns konkurrenskraft stärks.

3.5. Skydda vår demokrati och upprätthålla våra värden

Demokrati, rättsstat och medborgerliga rättigheter utgör grunden för Europeiska unionen. De kan dock inte tas för givna i dagens fragmenterade och polariserade värld. Det är vårt gemensamma ansvar att hela tiden **försvara, värna och vårda våra grundläggande värden**. Därför kommer kommissionen att fördjupa och intensifiera sitt arbete för att möta utmaningarna för vårt demokratiska system, upprätthålla rättsstatsprincipen i alla medlemsstater och bygga ett inkluderande samhälle som låter alla nå sin fulla potential. På det här området avser kommissionen att fortsätta sitt samarbete med medlemsstaterna om rättsstatsprincipen och vidareutveckla den årliga rapporten om rättsstatsprincipen så att den omfattar inre marknadsaspekter.

Demokratier i EU och runt om i världen utsätts för angrepp i form av ökande extremism, hot mot journalister, valmanipulation, tilltagande informationsmanipulering och olika former av hybridhot. Situationen förvärras av digitaliseringen, som gör att desinformation kan spridas snabbare än någonsin. **Demokratiförsvaret** ska försöka hantera de ständigt skiftande hoten mot vår demokrati och våra valprocesser. Det civila samhällets organisationer spelar en viktig roll för att skydda våra demokratiska system och institutioner, och den här kommissionen kommer att öka sitt engagemang för att **stödja, skydda och stärka det civila samhället**.

EU har gjort historiska framsteg inom jämställdhet, exempelvis genom insyn i lönesättningen, jämn könsfördelning i bolagsstyrelser, balans mellan arbete och privatliv och tillräckliga minimilöner. Men mer måste göras. I en **färdplan för kvinnors rättigheter** som läggs fram inför Internationella kvinnodagen 2025 ska vi uttrycka vårt fasta engagemang i form av rättigheter och principer.

Diskriminering på grund av kön, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ras har ingen plats i vårt samhälle, men för många i EU är detta ändå något de drabbas av varje dag. Vi kommer att arbeta in jämlikhet i all politik och lägga fram nya strategier för **hbtqi-personer** och **antirasism**.

3.6. Europa i världen: utnyttja vår styrka och våra partnerskap

I en omvärld där den regelbaserade världsordningen utsätts för allt större tryck måste **EU vara mer beslutsamt med att tillvarata sina strategiska intressen**. Detta innebär att försvara vår handel och ekonomiska öppenhet, som är avgörande för EU:s välbefinnande, samt tillhandahålla ett heltäckande EU-erbjudande i den digitala miljön. Vår främsta prioritering kommer att vara att stå sida vid sida med Ukraina så länge som det behövs, och verka för landets frihet mot bakgrund av Rysslands angreppskrig. Detta kommer framför allt att ske genom att vi fortsätter på den inslagna vägen mot en stabil och säker framtid för Ukraina som en del av ett utvidgat EU.

Framtiden för Mellanöstern och Nordafrika håller nu på att skrivas om. EU måste bidra till den här processen och står fast vid sitt engagemang för en rättvis, heltäckande och varaktig fred i **Mellanöstern** som bygger på en tvästatslösning. Vi kommer att fortsätta vårt arbete i den riktningen. EU måste också stärka sitt samarbete med Libanon, Jordanien, Irak, Egypten och Rödahavsregionen och bygga vidare på de framsteg som redan gjorts genom det strategiska partnerskapet mellan EU och Golfstaterna. Vi måste bygga upp ett nytt partnerskap med Syrien och se över strategin för Iran.

Medelhavspakten ska stärka samarbetet i regionen och främja ett partnerskap som båda sidor av Medelhavet tjänar på. Pakten ska vara människocentrerad och inriktad på hållbara investeringar, ekonomisk stabilitet, skapande av sysselsättning, energi, hållbar resursförvaltning, konnektivitet, säkerhet, migration samt rörlighet, på grundval av gemensamma intressen och gemensamma värderingar.

På liknande sätt behövs en ny strategi för **Svartahavsregionen** för att öka stabiliteten och resiliensen.

Eftersom Indien är ett centralt partnerland i Asien kommer vi att samarbeta med Indien för en ny **strategisk agenda för EU och Indien**. Efter kommissionärskollegiets besök i Indien i början av mandatperioden ska den här nya agendan omfatta en övergripande strategi för att kartlägga områden av gemensamt strategiskt intresse och initiativ som bidrar till att säkra dessa intressen, i enlighet med gemensamma prioriteringar.

Genom att bygga ut Global Gateway från startupföretag till expanderande företag genom mobilisering av privat finansiering för hållbara investeringar i partnerländerna vill vi stärka vår strategiska investeringskapacitet i partnerländerna, särskilt genom att kartlägga politiska åtgärder som kan vidtas på EU-nivå för att ta itu med hindren för hållbar finansiering i låg- och medelinkomstländer. Dessutom tänker vi i ett bredare politiskt sammanhang bedöma hur man bäst kan ta itu med instabiliteten i länder och regioner, inom ramen för de nuvarande budgetmöjligheterna genom att anpassa politiken och ta alla relevanta befintliga instrument i anspråk.

3.7. Uppnå resultat tillsammans och förbereda vår union för framtiden

De senaste fem åren har EU inlett en ambitiös omställning och samtidigt övervunnit generationskriser som covid-19-pandemin och Rysslands anfallskrig mot Ukraina och de ekonomiska konsekvenserna av detta. EU har antagit banbrytande lagstiftning för att göra framsteg i den gröna och den digitala omställningen och stärka resiliensen. Det är nu viktigt att satsa på det praktiska genomförandet och se till att EU är rustat för framtiden, både ekonomiskt och institutionellt, på grundval av stärkta förbindelser med EU-institutionerna.

Kommissionen kommer att lägga fram en ny **långtidsbudget för EU** (den fleråriga budgetramen). Den ska vara bättre anpassad till EU:s prioriteringar och mål, och ska på ett flexibelt sätt vara inriktad på de områden där EU:s åtgärder behövs mest. Den ska fungera enklare men få större genomslag, och utnyttja budgetmedlen för att få fram ytterligare nationell, privat och institutionell finansiering.

Nu när det har gått 21 år sedan den största omgången utvidgningar och med visionen att stärka vår union genom en meritbaserad anslutningsprocess måste vi se till att vi är redo för ett större EU. Tack vare erfarenheterna från tidigare utvidgningar är EU nu bättre berett att göra utvidgningen till en katalysator för framsteg: att unionen fördjupas samtidigt som den utvidgas. **Översynerna av politiken inför utvidgningen** ska inriktas på utvidgningens konsekvenser för all EU-politik, och dessutom ska vi kartlägga politiska tillkortakommanden, ta fram åtgärder för att omvandla utmaningar till möjligheter och undersöka alternativ för att förbättra EU:s styrning och förmåga att agera snabbt, vilket garanterar att våra politiska strategier kan fortsätta att effektivt ge resultat i ett större EU.

Den här kommissionen kommer att **stärka sina förbindelser med parlamentet och rådet** genom att säkerställa öppenhet, ansvarsutkrävande och förbättrade kommunikations- och informationsflöden. Alla kommissionärer ska vara närvarande i Europaparlamentet, samarbeta med medlemsstaterna och delta i de berörda rådskonstellationerna. I samarbete med parlamentet kommer vi att snabbt se över vårt ramavtal, samtidigt som vi stärker samarbetet om resolutioner där parlamentet efterlyser lagstiftningsförslag på grundval av artikel 225 i EUF-fördraget, och

vi kommer att motivera användningen av artikel 122 i EUF-fördraget under exceptionella och akuta omständigheter.

4. Genomgång av förslag som Europaparlamentet och rådet inte kommit överens om

Kommissionen har noggrant granskat alla förslag som i början av mandatperioden ännu inte hade antagits av Europaparlamentet och rådet, och **har bedömt huruvida de bör kvarstå, ändras eller dras tillbaka** mot bakgrund av de politiska prioriteringarna för den nya mandatperioden och utsikterna att förslagen antas inom en snar framtid. När kommissionen gjorde detta tog den stor hänsyn till Europaparlamentets och rådets synpunkter.

Efter bedömningen avser kommissionen att dra tillbaka 37 förslag som är under behandling, vilka står förtecknade i bilaga IV med skälen till tillbakadragandet. Detta låter Europaparlamentet och rådet lämna synpunkter innan kommissionen fattar beslut om huruvida förslagen faktiskt ska dras tillbaka.

Återstående förslag under behandling är förtecknade i bilaga III.

5. Slutord

Den här kommissionen inleder sin mandatperiod i en tid av stora globala omvälvningar. Men det är också en tid av stora möjligheter att forma morgondagens Europa. Det här arbetsprogrammet inleder de planerade åtgärderna för att **uppnå de ambitiösa politiska mål och prioriteringar** som vi har fastställt för mandatet. Här finns viktiga strategier, handlingsplaner och lagstiftningsinitiativ som utgör **byggstenarna för det fortsatta arbetet** under denna mandatperiod för att uppfylla vår ambition att bygga ett starkt, säkert och välmående EU.

De initiativ som vi avser att lägga fram, tillsammans med den **beslutsamhet och enighet** som krävs, kommer att hjälpa oss att hantera de utmaningar vi står inför. Vår union har upprepade gånger visat vad den kan uppnå när den agerar samfällt. Den här kommissionen kommer att bedriva ett nära samarbete med EU:s institutioner, nationella och regionala myndigheter, den privata sektorn, arbetsmarknadens parter, allmänheten och det civila samhället. Med förenade krafter kommer vi att stärka vår union och se till att den griper in där den tillför ett mervärde och lever upp till kraven från allmänheten, näringslivet och intressenterna i EU.